

Posudek oponenta doktorské disertační práce

Mgr. Jana Pokorného

„Současné možnosti integrace informačních zdrojů“

Předložená doktorská disertační práce velmi podrobně studuje všechny aspekty aktuálního problému integrace informačních zdrojů, a to jak z obecného pohledu informační vědy, tak z praktického hlediska konkrétního budování integračního systému. Obsah práce koresponduje se stanovenými cíli, které jsou připomenuty v Úvodu.

Text je strukturován do šesti kapitol, které čtenáře vedou od teorie klasických a moderních elektronických informačních zdrojů až k neocenitelnému souboru praktických zkušeností a doporučení. Práce je vynikajícím způsobem graficky zpracována. Co se týče použité literatury, domnívám se, že svědčí o dobré orientaci v tématu. Nechybí odpovídající citace v textu a bibliografické záznamy použitých elektronických pramenů.

V rozsáhlém textu práce jsem našel pouze několik překlepů a formálních chyb. Připomínku mám k používání zkratk. Je chvályhodné, že autor text doplnil pěkně zpracovaným a rozsáhlým Slovníkem zkratk, avšak v některých místech textu se vyskytují i další, které ve Slovníku nejsou uvedeny (např. ID, IP, JIT na str. 46-50, nebo AKS na str. 76). Nejčastěji používaná (někdy i v nadpisech) zkratka IS též ve slovníku chybí, přičemž v textu se občas objevuje v situacích, kdy si čtenář přestává být jist, zda znamená informační systém, nebo integrační systém (např. str. 39, začátek bodu 2.1.4.3).

Diskutovat by bylo možné o některých českých odborných termínech. Osobně bych radši viděl místo autentikace slovo autentizace podobně jako se užívá autorizace (k tomuto stanovisku mě vede např. nadpis subkapitoly 2.3). Nepřipadá mi vhodné slovo „diverzní“ v popisu obr. 2 na str. 18. Formulace tvaru „zdroj vrací informace“ (str. 60 dole) je sice běžná, avšak patří dle mého názoru spíše do jakéhosi slangu kolem informačních systémů a může být nezúčastněnou osobou vykládána různě. Doporučil bych třeba „zdroj podává, poskytuje informace“. Také slovo „kustomizovat“ (str. 76) nerad vidím.

Poněkud komplikovanou, ale nutnou připomínku mám k obr. 12 na str. 50, který představuje analýzu překryvu časopiseckých databází. Čísla v posledním řádku, získaná prostým součtem čísel ve sloupcích, nedávají (kromě sloupce Jedinečné tituly) smysl a jsou matoucí. Údaj Všechny tituly by měl vyjadřovat počet všech titulů, které jsou pokryty aspoň jednou z uvedených tří databází. Právě vzhledem k překrytí je však tento počet mnohem nižší, než součet počtu titulů pokrytých jednotlivými databázemi (v něm jsou totiž některé tituly započítány dvakrát nebo třikrát). Pomocí množinové kombinatoriky lze z údajů v tabulce odvodit, že počet všech titulů pokrytých databázemi musí být namísto chybně uvedených 23 918 číslo okolo 15tis. (leží v intervalu 14 705 – 15 664; přesnou hodnotu nelze z tabulky odvodit, protože závisí na počtu titulů pokrytých současně všemi třemi databázemi, který není uveden). Obdobně titulů v překryvu zřejmě není celkem 16 501 (v součtu je každý započítán alespoň dvakrát), ale někde mezi 7 288 – 8 247. Celkové překrytí těchto tří databází je proto asi u poloviny titulů a ne u více než dvou třetin, jak mylně naznačují čísla v posledním řádku tabulky na obr. 12 (mimořádně – záběr databází se rychle mění, takže by bylo vhodné údaje na obr. 12 doprovodit časem jejich pořízení).

Uvedené nedostatky nemají vliv na obsahovou stránku práce a nepovažuji je proto za závažné. K diskusi při obhajobě bych chtěl vznést dvě doplňující otázky: Jak je možné při integraci informačních zdrojů řešit zodpovědnost za úplnost a přesnost kumulativních výsledků vyhledávání z různých databází? Do jakého typu informačních služeb (str. 71) by bylo možné zařadit poskytování informací získaných výpočtem (např. daňovou kalkulačkou)?

Doktorská disertační práce prokazuje široký přehled a erudici autora, rozsáhlé znalosti a schopnost samostatné analýzy problému. Za hlavní přínosy v oblasti poznání považuji všestranný rozbor vlastností informačních zdrojů pro potřeby jejich účelné integrace, propracování modelů architektury informačních systémů pro integraci informačních zdrojů a systematické zhodnocení zkušeností z realizace integrovaných systémů. Podporuji rovněž autorovu výzvu knihovnám, aby sehrály potřebnou úlohu integrátora informačních zdrojů. Čtivý text práce poskytuje mimořádně fundovaný přehled problematiky doprovázený přesnými analýzami a závěry. Měl by proto být dále prezentován odborné komunitě v oboru ve formě knižní publikace, která by byla využitelná nejen prakticky při budování systémů integrujících informační zdroje, ale i jako ucelený studijní materiál.

Doktorskou disertační práci Mgr. J. Pokorného „Současné možnosti integrace informačních zdrojů“ doporučuji k obhajobě v rámci oboru Informační věda na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

V Praze dne 14.11.2007

Doc. RNDr. Jiří Ivánek, CSc.